

CHRONICLE

Noviny Pražského studentského summitu / Prague Student Summit Newspaper

www.studentsummit.cz

20. února 2010

5/XV

Social
Event

5

Nelehká cesta k práci
diplomata

7

Pandemie, panika
a prášky

10

Století gigantů

„Neschopnost Evropy mluvit jedním hlasem se jednou může obrátit proti nám,“ říká Zdeněk Velíšek, člen zahraniční redakce ČT. Člověk s velkým množstvím zkušeností, který se v žurnalistice uchytil už ve zlomovém roce 1968 a po listopadu 1989 se ve svých padesáti sedmi letech k této profesi znovu vrátil.

Sue Nguyen
tisková mluvčí

Když se vás lidé ptali, proč jste se po revoluci vrátil do televize, odpovídal jste, že pro vás představovala mocné médium, prostřednictvím kterého lze působit na lidi. Jak vnímáte postavení televize dnes, v době internetu?

Musím sdílet názor, že tak mocné postavení, jaké měla tehdy, si tele-

vize už neuchová. Interakční média se rozrůstají a výběr z informačních zdrojů je bohatší. Přesto bych řekl, že je otázkou teprve dalších let, ne-li desetiletí, než bude televize deklasována. Horší je, že mám pocit, že se televize deklaruje sama.

Nepřeberné množství informací, které máme k dispozici z různých zdrojů, čtenáře či diváka nesmí zahltnout, aby stačil to, co se mu podává, vstřebat. Může to tedy být ar-

gument pro televizi a média obecně, aby nám zprostředkovaly zprávy ve zjednodušené podobě, vyjadřovaly se ve schématech a kromě daného sdělení se nás snažily pobavit?

Taková argumentace mi úplně nesedí, spíš bych řekl, že každé médium se snaží získat co největší čtenářskou obec či publikum čím dál jednoduššími prostředky proto, že se pohybuje v neúprosně konkurenčním prostředí. S faktorem konkuren-

ce se musí vypořádat i veřejnoprávní médium, jinak by nemohlo plnit svůj veřejnoprávní účel. Pokud by ukazovalo stále stejné obličejové z Evropské unie a vysvětlovalo důležité věci, jež musíme znát, lidé by mohli přejít ke konkurenci, která je srozumitelnější, zábavnější a jde po audio-vizuálně zajímavějších tématech. Sdělovací prostředky tu nejsou jako škola a osvěta, ale jako informace a bohužel i zábava, což se jim nedá **Pokračování na straně 3**

Madeleine Albrightová
doporučuje aneb
Dobrá rada nad zlato

Ještě než Barack Obama sestavil tým spolupracovníků, napsal inaugurační projev a určil priority pro první týdny ve funkci, dokonce ještě předtím, než mohl být vůbec zvolen, zatížila Madeleine Albrightová všechny tyto úkoly svým přísným dohledem na jejich plnění. „Veteránka“ americké zahraniční politiky nasměrovala svá *Doporučení*, „po americku“ do budoucnosti. Ve své knize kritizuje někdejší Bushovu administrativu a pro své argumenty nachází pozoruhodné paralely v historii Spojených států či v antických dějinách. Zasloučeně přitom analyzuje neuralgické body americké zahraniční **Pokračování na straně 4**

Upřímně je mi mnohem sympatičtější ten „bordel“

Říká o české politice šéfredaktor týdeníku Respekt Erik Tabery. Během rozhovoru energicky odpovídal na mé otázky, nedělal pauzy a snažil se toho v krátkém čase sdělit co nejvíc. „Nemluvil jsem moc dlouho?“ Zeptal se po půl hodině, kdy už měl být na jiné schůzce.

Jak vypadá váš pracovní týden?

Je to zuřivější a zuřivější. V pondělí mívám několikahodinové porady v rámci vydavatelství *Economia*, pod které spadáme. V úterý jsou redakční porady a další setkání, středu mám vyhrazenou na schůzky, které se týkají textů, ve čtvrtek už je porada o tom, co bude na obálce, a já většinou píšu svoje texty. V pátek běží uzávěrka naplno, to je vždycky taková hysterie...

Dřív jsem mívával spoustu volnosti, ale dnes, když se podívám do kalendáře – mám tam taková barevná okénka – je zabarvený úplně celý. V tomto ohledu je to sice náročné, ale zase je to všechno strašně zajímavé. **Pokračování na straně 6**

editorial

Tereza Jermanová
šéfredaktorka Chronicle

Milé čtenářky, milí čtenáři!

„Nečeš noviny? Nejsi!“

Něco podobného jsem nedávno zaleschla. Když se při minulém workshopu jeden z hostů zeptal, kolik z přítomných studentů ráno četlo noviny – tedy to papírové, dodal – vztyčilo ruku jen několik odvážlivců. Tristní. Další důkaz toho, jak jsme my, mladá generace, lhotejní. Nebo ne?

Sáhla jsem si do svědomí. Noviny – ano, ty papírové, které vycházejí každý den – jsem v jejich fyzické podobě nedržela už dlouho. A tak jsem to zkusila při cestě autobusem, kdy se mi neplánovaně dostaly do ruky. Zalistovala jsem. Titulky se zdály být větší než dřív. Hned na druhé stránce na mne vyskočila fotografie Martina Bursíka takřka v životní velikosti a za ní několik tematických článků, jako by nic jiného, než pochybná kauza s bývalým ministrem životního prostředí, ani neexistovalo. „Každá pátá až šestá nahlášená pojistná událost je pokusem o podvod,“ upozorňuje na jiném místě titulky, číslovka zvýrazněna, snad aby nám neuniklo, že je člověk by-

tost nepoctivá. Tak se přece děje i něco jiného, říkám si. Po chvíli konečně nacházím „lechtivější“ příspěvek. Jaké jsou hlavní zprávy ze světa? Dvanáctiletá Saúdka si vzala osmdesátiletého příbuzného. Pozor, nechybí detaily ze svatební noci!

Ale teď k věci. Pravdou je, že noviny příliš nečteme. Informace dokážeme najít jinde – na internetových serverech, nejlépe zahraničních, z nichž některé si svou serióznost důkladně střeží, můžeme sledovat opravdu „aktuální“ dění. A pokud si přejeme komentář, zalistujeme většinou týdeníkem nebo projdeme zajímavé blogy. Co to o nás tedy vypovídá? Možná to, že nejsme ochotní spokojit se jen s informacemi, které se nám předkládají. Důležitá je selekce. Nutno říct, že pokud ony papírové exempláře nechtějí přijít o čtenáře a vymizet ze slovníků, měly by o ní zapřemýšlet.

Není to ale jen zástěrka pro náš opravdový nezájem? Pro jistotu si tedy jedny papírové přečtete a at' se vám líbí!

Tereza Jermanová

ČTĚTE

Jak to padalo... Rumunsko

Popravený vůdce i návrat komunistů k moci. Jakou příchut' měla revoluce v zemi, kde byla moc kontrolována jediným člověkem a jeho rodinou?

Více na straně 8

Média versus politika

Jaký pohled mají tři čeští žurnalisté a jeden politik na působení tuzemských médií? Funguje u nás vůbec veřejná kontrola politiky?

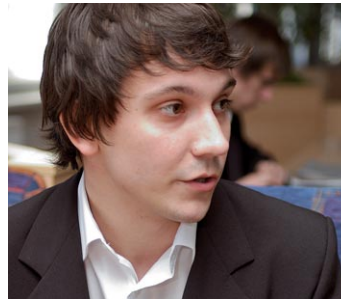
Více na straně 11

Úhel pohledu

1/ Co si myslíš o bojkotu olympijských her českými politiky kvůli zavedení vízové povinnosti pro Českou republiku ze strany Kanady?

2/ Co očekáváš od nového prezidenta Evropské unie?

MILAN ZUBÍČEK

Model EU

1/ Olympiáda je záležitost, kam by se nemělo tahat tolik politiky. Pokud jí ale politici chtějí bojkotovat a vyjádřit tak svůj názor, je to jejich právo. Ale např. u prezidenta bych neočekával, že bude natolik prezentovat svoje osobní názory, které pak lidé ve světě mohou chápat jako vyjádření národní politiky.

2/ Zklamal mě průběh celé volby. Myslím si, že docela dobře reflektuje současnou pozici EU. Čekal jsem zvolení výraznější osobnosti, jež dokáže reprezentovat EU navenek. Pokud ho ale bereme jako člověka, který dokáže najít konsenzus v zasedání Rady EU nebo Evropské rady či mezi jednotlivými politiky a prioritami EU, domnívám se, že se projeví jako poměrně schopný a připravený. Přeci jen s vyjednáváním kompromisů již má nějaké zkušenosti.

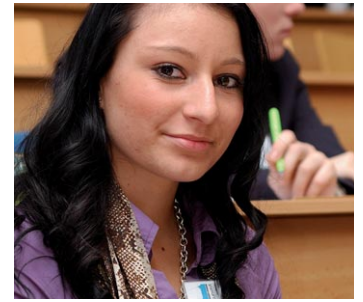
VOJTĚCH ŠÁNA

ECOSOC

1/ Rozhodně s nimi souhlasím a domnívám se, že to samé by měli provést i ostatní politici EU, kteří se za nás rozhodně měli postavit. Bohu-

žel, většina z nich to neudělala, a to mě velice mrzí. Bojkot považují za nenásilnou a správnou reakci na jejich chování.

2/ V prvé řadě by měl reprezentovat navenek celou EU, která to nutně potřebuje. Očekávám, že bude spíše doporučovat, než aby přímo rozkazoval. Doufám, že čeští politici dají na jeho rady. Rompuy slíbil, že se pokusí vyřešit problémy s ekonomickou krizí a posvítí si na země, ve kterých je vysoká úroveň korupce, k nimž ČR podle mě rozhodně patří.

MONIKA ČÁPOVÁ

GA

1/ Je v prezidentově kompetenci, aby takto jednal, ale je těžké posoudit, zda to má kladný dopad na celou situaci. Kdyby do Kanady jel, nic by se nestalo. Tímto bojkotem nic nevyřeší a ničemu nepomůže – jen ukazuje svou tvrdohlavost.

2/ Očekávám spolupráci na velmi vysoké úrovni při zachování určité suverenity státu. Rompuy nebude chtít zrychlovat rozvoj v politické integraci, proto musí být jeho snaha o smazání rozdílů ve vyspělosti zeměmi postupná.

DOMINIKA HOLEČKOVÁ

HRC

1/ Olympijské hry byly již od počátku jejich vzniku pořádány jako hry míru a ani samotní sportovci by se neměli vyjadřovat k aktuálním problémům. Podle mě je chování politiků trapné, jelikož tímto narušují klidnou atmosféru her.

2/ Věřím, že vytvoření této funkce přispěje k lepšímu prezentování EU ve světě. Je pravdou, že pana van Rompuye příliš neznám, ale slibuji, že budu jeho práci bedlivě sledovat.

Hosté pátého workshopu

LADISLAV ŠPAČEK

Znalec etikety, který v minulosti působil po boku Václava Havla jako jeho mluvčí i jako ředitel Tiskového odboru Kanceláře prezidenta republiky. Pracoval také jako vedoucí domácího zpravodajství či moderátor v České televizi. Je autorem několika knih a spoluautorem televizního pořadu o etiketě. Vyučoval na FF UK a na FSV UK.

RADEK ŠPICAR

Bývalý náměstek místopředsedy vlády pro ekonomiku Martina Jahna, který v současné době působí ve firmě Škoda Auto na pozici ředitele vnějších vztahů. Přednáší na FSV UK, FF UK a Diplomacické akademii MZV ČR. Věnuje se tématům jako je ekonomická diplomacie, společenská odpovědnost podniků nebo přínos think-tanků a NGOs.

Foto: speechchain.cz

TOMÁŠ SEDLÁČEK

Český ekonom, kterého Yale University v roce 2006 zařadila mezi pětici nejnadanějších ekonomických talentů světa. V současnosti hlavním makroekonomickým stratégem ČSOB, v minulosti působil jako ekonomický poradce Václava Havla nebo byl členem Národní ekonomické rady vlády. Je autorem několika monografií věnujících se ekonomii.

Média a společnost ve století gigantů

Pokračování ze strany 1

vyčítat. Ale myslím, že jednou přijdou veřejnoprávní média na to, že sledovanost si udrží tím, že budou nabízet, co zjednodušující média nedávají – analýzy, vysvětlení a názorovou platformu, z níž si divák bude moci vybrat. To ale samozřejmě bude souviset s velkým omezením publika, protože jen menšina lidí bude chtít jít do hloubky. Viděl bych v tom ale jednak účel a jednak východisko pro tato média.

Jedním ze zahraničních témat, na které se ve své práci zaměřujete, je Evropská unie. Kdy a proč jste začal proces evropské integrace sledovat?

Evropská unie pro mě byla nesmírně zajímavá, protože sdružovala nejprve západní Evropu. Bylo mi jasné, že jakmile padne železná opona, tak se bude muset nutně hovořit na obou stranách o tom, jakým způsobem budeme integrováni do Evropy my. Byla to velmi napínavá problematika. Těsně po zhroucení komunistických režimů ve východní Evropě mi padl do oka titulky francouzského časopisu Le Nouvel Observateur, který říkal „Nebude-li Východ, nebude ani Západ!“. V tom je ta obtížnost integrace, vzájemného propojení západní a východní Evropy. Oni se najednou báli, že splynou s Východem. A koneckonců, my jsme jim k tomu dali důvod – balkánské války – a ukázali jim, že naše politická realita je trochu jiná. Ale Západ nemohl nic dělat, nemohl popřít, že my Češi jsme uprostřed Evropy a kulturně máme stejné

základy evropanství jako sousední Němci, Rakušané a dokonce i Francouzi, se kterými jsme měli po vzniku Československé republiky naprosto privilegované vztahy.

A jaká témata vás v rámci EU zajímají?

Jednak je to Achillova pata Evropy, kterou je nejednotnost existujících – EU je skutečně unie států, a jestliže jeden stát či určitá skupina s něčím nesouhlasí v obavě, že se to obrátí proti nim, tak zablokují snahy těch ostatních. Jde to vidět zejména na zahraniční politice EU, která je nulová, protože se zde jednoty nedosahuje. Podle toho potom vypadá prestiž a váha Unie v globálním světě. Už nežijeme ve století národních států, žijeme, jak s oblibou říkáme, ve století gigantů. Neschopnost Evropy mluvit jedním hlasem se jednou může dramaticky nevyplatit EU jako celku, ale i každému z jejích členských států.

Zajímá mě také téma zemědělství, možná proto, že jsem ze selské rodiny, ale také mám pocit, že tomu nikdo nechce rozumět, že média se vyjadřují ve schématech typu „zase ti zemědělci něco požadují, ač představují jen tři procenta naší produkce“. Ale jde o víc: každý metr tohoto kontinentu je výsledek lidské práce, většinou zemědělské, a tu nemůžeme diskriminovat. Ráz krajiny, jak jsme ji zpracovali, je velká evropská hodnota. A o tu je třeba pečovat.

Mluvil jste o nutnosti silné sjednocené Evropy. Když se podíváme na nové obsazení Evropské

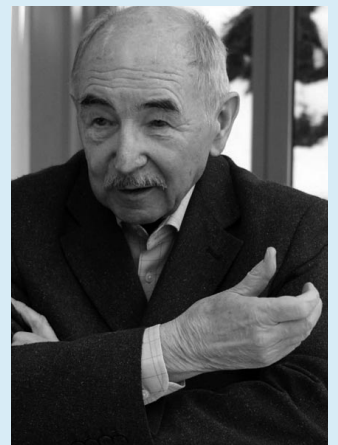
komise či na to, kdo byl zvolen prvním evropským prezidentem, je patrné, že členské státy k něčemu takovému nemají vůli a upřednostňují spíše nevýrazné osobnosti. Je tedy idea jedné Evropy v blízkém časovém horizontu realizovatelná?

Sjednocená Evropa se vyvíjí už padesát let, zpočátku samozřejmě na jedné části kontinentu, ta druhá byla sjednocená totalitou. Pád železné opony je vlastně druhým začátkem. A jak se často říká, ve sjednocené Evropě se všechno rodí z chaosu, který se nakonec nějakým způsobem překoná. I takový Lisabon se rodil osm let a přitom to pořád ještě není žádný předělový krok, ještě nevznikl „superstát“. Jsou ale politici, kteří chtějí jít dál, například k fiskální jednotě, jak o tom nedávno mluvil Sarkozy, ale to vše je otázka dlouhodobého vývoje.

Co se týče dvou nových politiků, kteří získali klíčové funkce, s jejichž pomocí si chce Evropa zajistit větší renomé ve světové politické aréně, o těch toho moc v tuhle chvíli ještě nevíme. Bohužel nikdo v Bruselu nepopřel schematické hodnocení médií, že jsou to dvě nevýznamné postavy a že byli jmenováni, aby nepřekáželi těm významným. Něco pravdy na tom bude, že Sarkozy, Merkelová – a teď nevím, koho říci za Velkou Británii, protože Brown asi končí – nechtějí přijít o svou světovost. Pokud ale bude za Evropu mluvit jeden člověk, potom se podle mě bude Evropa měnit k lepšímu, protože jednotu potřebuje. Připomínám však, že ani o Ashtonové ani o Rompuyovi dnes nic nevíme, jejich funkce se teprve rodí a formují, a ten, kdo se do těch nových bot obouvá, sám neví, jaké boty vlastně bere na nohy.

ZDENĚK VELÍŠEK

Zdeněk Velíšek poprvé k novinářské práci přičichl v roce 1968. V Československé televizi však dlouho nezůstal – po pěti týdnech obsadila zemi vojska Varšavské smlouvy. Po 21. srpnu se ještě spolupodílel na týdenním ilegálním vysílání, avšak s nadcházejícím obdobím normalizace byl nucen televizi opustit. Posléze se věnoval své původní profesi tlumočnicka a překladatele. Ihned po pádu komunistického režimu se ve svých padesáti sedmi letech do televize znovu vrátil a jeho reportáže jsou neodmyslitelnou součástí zahraničního zpravodajství dodnes.

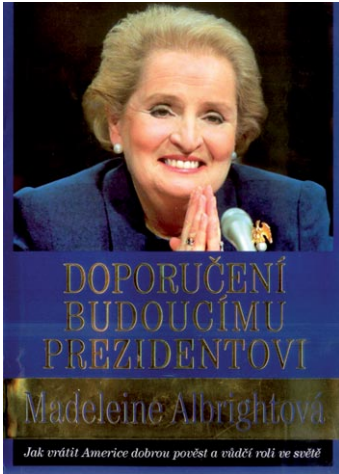
Doporučujeme

Dobrá rada nad zlato

Barack Obama se ujal úřadu 20. ledna 2009. Již o rok dříve publikovala Madeleine Albrightová svou knihu *Doporučení budoucímu prezidentovi*. A my dnes můžeme směle porovnávat, jaké obavy se naplnily a čím naopak nový prezident překvapil.

Foto: profilakty.karaskazy.kimacicy.pl

Martina Bělíková
místopředsedkyně GA

Pokračování ze strany 1

politiky, jakými jsou například boj o světové veřejné mínění, válka v Iráku, napětí mezi Indií a Pákistánem nebo skřípající transatlantické společenství.

Svět dle Albrightové poprvé v dějinách skutečně potřebuje „americké vedení“, avšak na mnoha místech o ně nestojí. Budoucí prezident se proto musí zamyslet nad tím, co země, kterou reprezentuje, dělá, co symbolizuje, a jaká pravidla budou určovat jeho činnost. Je třeba sjednotit přátele a rozdělit nepřátele. Daný cíl vyžaduje neustálé konzultace s tradičními partnery, respekt k mocnostem na vzestupu, jasný přístup k neznámým kulturám a odhod-

lání spojit se s druhými při řešení světových problémů. Americký globální vůdce musí být sice sebevědomý, ale současně i přesvědčivý a spravedlivý.

BE NOT BUSH

Usáma bin Ládín je stále na svobodě, okupace Iráku je katastrofou, Taliban zažívá zmrtvýchvstání a je hrozbou slabého afghánského režimu, Pákistán se může zhroutit každou chvíli, Írán se soustředí na vývoj jaderného arzenálu. Izrael a Palestina nejsou míru o nic blíž než na začátku minulých dekad, Rusko je nepodadajným soupeřem, Čína pochoduje k ekonomickému primátu a kredibilita Spojených států nikdy nebyla nižší. Na tomto místě dává Madeleine Albrightová jasně najevo neshodu s Bushovou administrativou, především s jejím nepochopením Ameriky a světa vůbec. Vyjadřuje zde smutek nad tím, jak moc sešla Amerika z cesty. Hlavním cílem knihy ale není ohlížet se zpět, nýbrž prozkoumat celou plejádu výzev, které je třeba dotáhnout do konce. Nového prezidenta pak čeká herkulovský úkol: napravit škody, kterými utrpěly zájmy a dobré jméno Ameriky ve světě.

JAK NA VĚC

Knihy jako taková je rozdělena do dvou částí. V té první najdeme analýzu nejrůznějších národně bezpečnostních nástrojů, které bude mít čtyřicátý čtvrtý prezident k dispo-

zici. Je to tedy jakási „uživatelská příručka k Bílému domu“. Ve druhé části Albrightová pojednává o možnostech využití těchto nástrojů při řešení nástrah 21. století. V celé knize je zřetelně větší důraz na zahraniční než na domácí politiku. Snad proto, že je tato problematika autorce bližší a známější, ale jistě také z důvodu, že ji považuje za čtenářsky atraktivnější.

S ohledem na časovou prodlevu mezi dobou, kdy byl text psán, a okamžikem, kdy se nový prezident ujal funkce, autorka relativizuje a odvážně odhaduje vývoj přibližně od podzimu 2007 do konce roku 2008. Z dnešního pohledu, tedy s dvouletým odstupem, je jistě zajímavé sledovat úvahy a předpovědi této zkušené ženy a srovnávat je s nastalou realitou.

Americký prezident Barack Obama uzavíral svůj první rok v Bílém

domě relativně úspěšně. Je na dosah schválení největší změny amerického zdravotnictví za posledních několik desítek let, podařilo se mu zlepšit obraz Spojených států ve světě. Splnil také řadu slibů daných při volební kampani, některé klíčové závazky však na dotažení ke svému konci stále čekají. V mnoha případech ale především nedostal vysokým očekáváním, která vyvolal u (nejen) americké veřejnosti, a svůj první rok v úřadu tak končil ve znamení klesající popularity.

Nakolik se vyplnily obavy, starosti a předpovědi Madeleine Albrightové? Jak moc práce Baracka Obamy předčila její očekávání a koho a do jaké míry první černošský prezident zklamal? To jsou otázky, na které jistě po přečtení této poutavé publikace najdete odpovědi i vy.

MADELEINE ALBRIGHTOVÁ

Madeleine Korbelová Albrightová, původním jménem Marie Jana Korbelová, je historicky první ministryní zahraničí USA. Sehrála významnou úlohu při rozšiřování o země bývalého východního bloku. Narodila se do pražské židovské rodiny v roce 1937, aby hned po okupaci zbytku Československa v březnu i s celou rodinou emigrovala do Londýna. Po roce nadobro opustila Československo a usadila se v Coloradu ve Spojených státech. Absolvovala na Georgetown University a na Kolumbijské univerzitě. Působila v administrativě amerického prezidenta Jimmyho Cartera a po zvolení Billa Clintona se stala velvyslankyní USA při OSN. Vrcholu kariéry dosáhla, když v druhé Clintonově vládě, mezi lety 1997 a 2001, zastávala zmíněný úřad ministryně zahraničí. V současnosti přednáší na Georgetown University, podílí se na činnosti a je předsedkyní Komise pro posílení práv chudých.

STAŇTE SE NOVINÁŘI!

Máte výjimečnou příležitost vyzkoušet si publikační činnost, a to právě v summitových novinách Chronicle!

Máte zajímavou zkušenost se studiem nebo prací v zahraničí, nešední zážitky z cest, nebo víte o akci, debatě či projektu, který by mohl zaujmout i ostatní studenty?

Sledujete aktuální politické dění na české scéně nebo v zahraničí a máte literární talent?

V tom případě neváhejte a pište na chronicle@amo.cz. Budeme se těšit!

Labyrintem etikety

aneb Jak se neztratit ve změti společenských pravidel

Dostalo se nám zvláštní cti. Byli jsme totiž pozváni na ambasádu naší země. Jsme dost nervózní z toho, jak si neudělat ostudu. Prosím, zachraň nás. Delegatione Malty

Milí delegáti, vůbec se není čeho bát. Je však pravdou, že i já jsem byl před svou první návštěvou velvyslanectví trochu nervózní, proto si myslím, že následující rady by vám alespoň trochu mohly pomoci.

V první řadě je žádoucí obléci se do formálního oblečení, tedy takového, jaké jsme si v *Labyrintu etikety* nastíhali minule. Dále je také nutné vzít si s sebou pozvánku, pokud jste ji dostali, a také doklad totožnosti. Rozhodně přijďte včas, což znamená být na místě pro jistotu o trochu dříve, a zazvonit na zvonek s úderem hodiny vašeho plánového příchodu. Není to jak návštěva u babičky, kdy přijdete naschvál o patnáct minut později, protože kuře ještě skoro pípá v troubě. Určitě Vám vrtá hlavou, jestli je vhodné přinést na ambasádu nějaký ten dárek. Jednoduše řečeno: je. O dárcích obecně si budeme povídat až v následujícím čísle, přesto Vám již teď mohu poradit, že pokud vezmete květinu pro dámu či například zajímavou knižní publikaci o místě, ze kterého pocházíte ve světovém jazyce, nejlépe v angličtině, rozhodně tím nic nezkažíte, spíše naopak. Pro kolegy z Ostravy a Mostu bych jako vtipný dárek doporučil vozíček s uhlím, ale budete muset souvislosti náležitě vysvětlit, aby nedošlo k nedorozumění.

Kapitolou samo o sobě je oslovení. V případě, že Vás přijme samotný velvyslanec, je naprosto nutné ho oslovovat „Vaše excelence“ („Your Excellency“; „Votre Excellence“).

V případě jiného diplomata z velvyslanectví stačí oslovení paní, pane (madam, sir). Je také zdvořilostí mu/jí poděkovat za její/jeho čas a samozřejmostí je se představit. Zřejmě budete posílat na velvyslanectví předem seznam otázek, kolem kterých se bude točit váš rozhovor. Při samotném setkání tedy neodbíhejte od těchto dotazů, je to neprofesionální a také neslušné. Pokud bude cítit, že Vám diplomat na některou otázku odpovědět nechce nebo nemůže, rozhodně ho do toho ne tlačte.

Je dost možné, že Vám bude nabídnuto malé občerstvení. Dodnes vzpomínám na jednoho kolegu, který doslova „vyžral“ francouzskou ambasádu a ještě to spláchnul připravenou Coca-Colou. Ano, je vhodné si něco vzít, abyste hostitele neurazili, ale všeho s mírou.

Pamatujte, Vy jste návštěva, tedy diplomat ukončuje rozhovor, niko-

liv Vy. Když budete po dvaceti minutách vyzváni k odchodu, ještě jednou poděkujete, předáte propagační materiály Pražského studentského summitu i pozvánku na zahájení, jež obdržíte před návštěvou v kanceláři Asociace pro mezinárodní otázky, a jednoduše se vytratíte. Stížnosti na to, jak málo jste měli času, si nechte pro rodiče, kteří na Vás určitě i tak budou pyšní.

Závěrem bych Vám chtěl popřát, ať si to hlavně užijete. Nebuďte nervózní, nemyslete na faux pas a buďte přirození, tím uděláte na své možné budoucí kolegy ten největší dojem.

Dominik Židek

Pro tuto rubriku čerpáme nejen z vlastních zkušeností, ale i z knih a pořadů Ladislava Špačka. S dotazy se můžete obracet na e-mailovou adresu dominik.zidek@amo.cz.

S elegancí na recepci

S *Labyrintem etikety* jsme dospěli k poznání, že náležitě chování ve společnosti není hlavolamem zas až tak moc složitým, přesto nastanou chvíle, kdy se i zkušenějším harcovníkům podlomí kolena. Jednou z nich je bezpochyby recepcce v exkluzivních pražských prostorách.

Jedná se o tu nejlepší příležitost, jak si v praxi vyzkoušet všechny rady, které jsme vám v průběhu roku přinášeli. Přesto je nutno upozornit na několik drobností. Hovoříme totiž o večerní společenské akci s předepsaným dress codem. V tomto případě je žádoucí formal dress/dark suit. Tedy pro pána, jak z názvu vypovídá, tmavý oblek s kravatou. Budeme se snažit být elegantní a konzervativní, takže kravatu s kačerm Donaldem necháme doma, naopak kapsníček v náprsní kapse, který bude ladit s vázankou, je vítaným doplňkem. Boty samozřejmě společenské černé a nezapomejme, prosím, na černé ponožky. Dámy budou nádherné jako vždy, na tento dress code nejlépe pasují krátké šaty, čímž myslíme šaty délky od poloviny lýtek ke kolenům. Nejčastěji zřejmě slečny využijí tzv. malé večerní, tedy šaty středně černé. Můžete také kráčet v tradici Christiana Diora a vzít si jím navržené koktejlky. Ty mohou být s výstřihem či bez něj, na ramínka i bez nich, s délkou pod kolena atd. Variujte, nebojte se, ať jste každá z vás krásná, elegantní a svým způsobem originální. Nezapomejme na silonky a lodičky s plnou špičkou i patou. Věřím, že si to všichni náramně užijete a budete mít dobrý pocit z krásně stráveného večera.

Dominik Židek

Večer plný zábavy v olympijském stylu!

Start: 22. března 2010 v 19.00

Dress code: obleč se jako sportovec, fantazii se meze nekladou!

Vstupenky na Social Event v prodeji během konferenčních dnů.

S Erikem Taberym o nezájmu a negativních zprávách

Foto novinky.cz

Pokračování ze strany 1

Ta ztráta času je vykompenzovaná tím, že člověk dělá, co ho zajímá.

Novinařině se věnujete přes jedenáct let. Nemrzí vás občas nedostatek volného času? Neříkáte si třeba „tak, a teď potřebuji pauzu“?

I stres má svoje výhody a já měl v práci vždycky takové etapy, kdy se něčím ozvláštnil. Nejdřív jsem jenom psal, pak jsem se stal šéfem domácí rubriky, potom komentářů, zástupcem šéfredaktora. Stres se postupně posouvá dál a člověk má pořádku pocit, že už to dál nejde. A dneska vzpomínám na to, kdy jsem chystal jen jeden článek na týden, a říkám si, že snad ani není možné, že to bylo takhle parádní.

Stres a napětí ale k psaní potřebuji. Náročnost je pro mě spíš motorem. I když, přiznám se, fyzicky už občas cítím únavu. Zároveň mám mnohem méně času na pohyb, a to je problém. Když ale potom tak velký stres není, začne mi chybět.

V Respektu jste začal pracovat už při prvním ročníku na žurnalistice. Jak jste se k té práci dostal?

To je vlastně náhoda. V tom roce jsme měli seminář, který se týkal literatury. Měli jsme si vybrat konkrétní postavu a udělat o ní referát. Na mě připadl Ferdinand Peroutka, kterého jsem příliš neznal, ale strhlo mě to a napadlo mě, že Přítomnost za první republiky je podobná dnešnímu Respektu, a tak jsem se rozhodl udělat srovnání. Domluvil jsem si schůzku s Mlynářem (pozn. red.: Vladimír Mlynář, mezi lety 1994 a 1997 šéfredaktor Respektu), který se mě potom zeptal, jestli nechci zkusit něco napsat. Tak jsem to zkusil a postupně se tam chytil.

Dalo by se říct, že jste na vrcholu své kariéry. Cítíte se tak? Nebo máte ještě nějakou vyšší metu?

Řeknu vám zcela upřímně něco, co mě trochu děsí. Je mi třicet dva a svým způsobem se mi splnilo všechno, co jsem v pracovním životě chtěl. Chtěl jsem pracovat v dobrém časopise a to se stalo; chtěl jsem psát komentáře a to jsem dělal; chtěl jsem psát knížky, protože si myslím, že to má smysl, a to jsem udělal. Někde ve skrytu duše jsem si říkal, že bych někdy mohl být v čele toho časopisu.

Dělat šéfredaktora dlouho, to v Česku není zavedené. V zahraničí, pokud je šéfredaktor dobrý, jím může být i dvacet let. Ale i kdybych to těch dvacet let dělal, skončil bych v dvaapadesáti – a to je svým způsobem vrchol sil.

Když vidím pana Velíška, jak je vitální i po sedmdesátce, říkám si, že rozhodně...

Lhal bych, kdybych neřekl, že mě to trochu znejšťuje. Na druhou stranu – jsem hnán dopředu tím, že mě to baví; nemusím mít nutně nějakou funkci. Klidně se vrátím čistě k psaní. Kdybych se ale pak vrátil, třeba to už nepůjde v Respektu. A pro mě je otázka, kam jít.

Vídám vás na obrazovce, kde komentujete politické dění, píšete kritické články, blogujete, vydáváte knížky, ve kterých si vůči českým politikům příliš neberete servítky a k tomu jste šéfredaktorem týdeníku, který mezi našimi

zákonodárci nikdy nebyl příliš oblíbený. Nekomplikuje vám to práci?

Částečně samozřejmě ano. Navíc teď mají tendenci, mnohem víc než dřív, mi říkat, co jim na tom časopise vadí. Dřív mi říkali: „Napsal jste blbost.“ Teď je ta rovina jiná a je to těžší v tom, že musím být schopný argumentovat i za texty svých kolegů. Na druhou stranu je výhoda, že politici za ta léta (teď mluvím o těch inteligentnějších) poznali, že byt' jsem třeba kritický, tak jsem férový. Dokonce, když se dnes potkám s Mirkem Topolánkem, kterého média nenávidí, naše debata se během chvilky dostane do normální věcné roviny, protože mě zná a ví, že jsou věci, ke kterým se neuchyluji.

Pak jsou tady samozřejmě i jiní. Zmiňoval jsem Jiřího Paroubka, ačkoliv to možná není úplně šťastný příklad.

On a ještě Václav Klaus mají tendenci mluvit jen s těmi, kteří jsou jim absolutně oddaní. Jednou jsem

to opravdu vypadá, jako by politika nebyla. Maximálně jsou tu televizní debaty, kde na sebe politici nadávají, a lidé potom říkají: „Vypni to!“

Musíme ale najít cestu zpátky – jak čtenářům předat politiku ve srozumitelné podobě.

A nemyslíte si, že k nezájmu o politiku a k nechuti přispívají právě média honěním se za senzacími a negativními zprávami?

Ony by ani nevodily negativní zprávy. Mně vadí, že s tím pracují. Jeden řekne: „Vy jste debil.“ A hned to letí do novin. Politici z toho těžší a čtenáře to zmate.

Podívejte se, co bylo třeba včera (pozn. red.: rozhovor proběhl 30. 1. 2010) v Lidových novinách o Bursíkovi. Ty noviny přiznají: někdo nám to dal, abychom pošli Martina Bursíka. A přečtete si na titulní stránce sloupek Martina Zvěřiny, který říká něco v tomto smyslu: „Měli bychom se v tuto chvíli cítit, že Martin Bursík hájí naše zájmy. Ne, protože cynik by mohl říct, že to dělá jen proto, aby získal nový kontrakt s mosteckou uhelnou.“ A dovětka: „Politici by na sebe neměli házet špínu, ale věnovat se věcným tématům.“ Ale přítom to byl on, kdo tu špínu vzal, kdo ji rozlil.

Když za vámi někdo přijde a dá vám složku proti někomu, jako novinář si ji samozřejmě vezmete, přečtete si ji, a pokud to bude zajímavé, budete ověřovat a zjišťovat, kam to vede. Tady dostanete složku a přečtete si „Martin Bursík“. Skvěle, nic nebudu zjišťovat, dám to rovnou do novin, a abyste se zachránila před případným soudem, dáte k tomu větičku, že v tom může být snaha ho poškodit.

Média musí zvažovat, co svým konáním způsobují. A taková odpovědnost u nás dnes bohužel chybí.

Nepřijde vám znepokojující, že většina veřejnosti dává v průzkumech najevo velikou důvěru Fischerově „úřednickému“ kabinetu – důvěru mnohem větší, než jaké se těší klasické politické vlády? Přitom nic jako „nepolitická“ vláda nemá v naší ústavě oporu, ti lidé nejsou zvolení a občan nemá žádné páky, jak ovlivnit jejich jednání.

A hlavně nemají žádnou odpovědnost. Je tu představa, že odborník je asi něco lepšího. A tragédie je v tom, že pokud on udělá průšvih, co my s tím potom uděláme? U politiků máte zpětnou kontrolu v tom, že

„Stres a napětí ale k psaní potřebuji. Náročnost je pro mě spíš motorem.“

měl debatu s poradcem Jiřího Paroubka a říkal jsem mu, že přece musí vidět, že ho jednou pochválíme, pokud je za co, a jednou zase kritizujeme. A on mi odpověděl: „To ano, ale on tohle neuznává. Buďte jete proti němu, nebo s ním.“ Ale my nejsme PR ani nic podobného.

V tomhle ohledu jsem si vzpomněla, co poslední dobou často slyším. Bez vět typu: „Politika je špína.“ nebo „Nemůžu se na ně ani dívat.“ se dnes v „dobré společnosti“ zřejmě neobejdete. Co vypadá nevině, může být ale mnohem větší společenský problém...

S tím určitě souhlasím. Pokud si společnost řekne, a část lidí si to evidentně říká, že už to nestojí za pozornost a že se tomu nechce věnovat, je to vítězství všech gaunerů. Teď je to navíc aktuálnější, protože řekněme od září, a tipoval bych do dubna, můžeme mluvit o konci politiky. Máme úřednickou, či-li nepolitickou vládu, takže proč tomu věnovat pozornost. Parlament je paralyzovaný – tam se nic neděje! Politické strany jsou ve stavu jakéhosi komatu a nanejvýš řeší, jestli Bém má rád Topolánka. Z věcné stránky

se snaží být znovu zvolení, může je odvolat strana atp. Ale v tomto případě žádnou takovou páku nemáme.

Rozebírá se hnusná politika a ono „pseudouřednické“ je chápáno jako „lepší“. Je to ale naopak. Je pro nás lepší mít jakousi pochybnou stabilitu, nebo prostřední, kde se strany přou, a tím pádem se navzájem kontrolují? Mně je upřímně mnohem sympatičtější ten „bordel“ – to je náznak fungování. Jediný důvod, proč Gross musel v roce 2002 odejít, byl, že mu koaliční partneři řekli: „My s tebou nebudeme ve vládě.“

„Média musí zvažovat, co svým konáním způsobují.“

Podívejte se na pana Fischera. On má tu výhodu, že se slušně chová a je šikovný, ale když mu politici zdecimují úsporný balíček, řekne jen: „Je to špatné.“ Zdecimují mu druhý balíček, který ještě ani nenavrhnou, a on znovu řekne: „No, je to špatné.“ Takový premiér být nemůže.

Dvacet let od revoluce se zdá být jako správný moment pro pohled zpět. Myslíte, že jsme dnes opravdu dál?

Nevšimnout si toho, jak obrovskou cestu společnost urazila, by bylo zakrývání reality. V něčem je politika možná hrubší než dřív, korupce roste, ale já ten pokrok vidím. Třeba dnes, když se dívám, kolik mladých lidí se tady v sobotu dobrovolně sešlo, aby se zabývalo důležitými věcmi. Snažím se účastnit se nejrůznějších debat, jezdit po republice a bavit se s „budoucí eliti“.

Elitou lidí, které kromě toho, že řeší vztahy, školu, oblečení, zábavu, což k tomu patří, zajímá to, co je kolem. To mi dává velkou dávku optimismu. Samozřejmě, kdybychom to vzali procentuálně, bude se ze sta zajímat tak deset procent. Ale pro mě už je to armáda.

Společnost urazila velký kus cesty, a proto, aby se mohla posunout ještě dál, si ten úspěch musí především uvědomit.

Tereza Jermanová

Nelehká cesta k práci diplomata

Existuje mnoho příruček, které radí, jak má vystupovat a chovat se správný diplomat. Jaká ale je vlastně cesta k práci diplomata? Dokáží v dnešní době vystudovaní diplomaté nalézt ve svém oboru uplatnění?

Ondřej Wágner
tajemník GA

V budoucnu by se mnozí z vás jistě rádi podíleli na formování zahraniční politiky, a to například právě skrze diplomatické služby České republiky. Cest, jak se mezi kariérní diplomaty dostat, bylo v minulosti, obzvláště po rozpadu ČSR, více než dnes. Na počátku 90. let každý, kdo uměl alespoň jeden světový jazyk, byl de facto vhodným kandidátem do diplomatických služeb. Nehledělo se přitom ani tak na vystudovaný vysokoškolský obor jako na to, zda člověk nebyl ve straně. Pokud jste splňovali alespoň tyto dvě základní podmínky, v podstatě nic vám nebránilo se o post diplomata ucházet.

KROK ZA KROKEM

Dnes je situace pro vás, potenciální zájemce, podstatně komplikovanější. Do diplomatických služeb se člověk může dostat tehdy, projde-li tzv. Diplomatickou akademií, která je součástí ministerstva zahraničních věcí. Výběrové řízení se skládá ze tří kol, kdy je na konci z mnoha desítek uchazečů vybráno patnáct až dvacet „juniorních“ diplomatů. Mezi základní požadavky patří znalost minimálně dvou světových jazyků. Obligatorně musí být jeden z nich angličtina. Požadovaná minimální znalost dle společného evropského rámce je stanovena na úrovni C1,

což odpovídá „velké státní zkoušce“. Můžete rovněž využít možnosti získat mezinárodní jazykový certifikát. Příkladem jsou cambridgeské zkoušky, které jsou uznávány ve většině zemí světa. Cena samotné zkoušky se pohybuje okolo pěti tisíc korun. Je to rozhodně dobrá investice do budoucího života – tedy nejen pro další diplomatické kroky. Druhý jazyk je libovolně volitelný, zde je však rovněž stanovena minimální hranice znalosti B2, tedy tzv. „malá státní zkouška“. V praxi se však setkáte s diplomaty, kteří ovládají čtyři, pět, někdy i šest jazyků alespoň na konverzační úrovni. Stává se totiž, že méně jazykově vybavení diplomati bývají přehlíženi či opomíjeni. Velikou roli samozřejmě hraje osobní motivace, protože základním předpokladem pro to být úspěšným diplomatem je právě vyjadřování nejen v mateřském, ale také v cizím jazyce. Mezi další podmínky patří ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském, inženýrském nebo doktorandském studijním programu a samozřejmě všeobecný přehled. Zároveň výborná znalost českého jazyka, ze kterého se rovněž skládá zkouška.

Po dvanácti měsících studia na Diplomatické akademii a řadě výjezdů na zastupitelské úřady po celém světě se ze studentů stávají „nefalsovaní“ diplomaté. Před samotným vycestováním na zvolený zastupitelský úřad ČR zbývá už „jen“ odsloužit

dva roky na ministerstvu zahraničních věcí a diplomatické kariéře už nic v cestě nebrání.

VŮNĚ EXOTIKY NEBO RIVALITA?

Pokud dokážete splnit výše zmíněné podmínky, můžete se těšit na práci, která by vás mohla naplňovat po mnoha stránkách. Cestování, poznávání mnohdy exotických kultur a národů, možnost uplatnění znalostí v různých koutech světa a v neposlední řadě rozšiřování obzorů v geopolitické perspektivě – to vše může být vaší pracovní náplní. Nedělejte si však iluze, že po vystudování Diplomatické akademie budete vysláni na misi do státu, o který byste nejvíce stáli. Existuje mnoho zemí, které možná nenaplní vaše očekávání. Obzvláště v této profesi platí pravidla postupného kariérního růstu, proto nečekejte raketový start do „hvězdných výšin“ vrcholové diplomacie, ale spíše pozvolné a jisté stoupaní.

V dnešní době post diplomata může nabídnout jak ekonomické jistoty, tak zároveň společenské postavení. Proto je stále větší zájem v tomto oboru působit. Existuje několik va-

riant, kde se vy, jako, řekněme, budoucí diplomaté, můžete uplatnit, přes mezinárodní organizace jako OSN, NATO, Světovou obchodní organizaci, Evropskou unii nebo České domy po zmíněné zastupitelské úřady jako jsou ambasády nebo konzuláty. V praxi však bývají tyto pracovní pozice občas používány i jako „odpadní koš“ vysloužilých politiků či osob, které je zapotřebí odsunout z aktivní politiky do ústraní. Tyto proudy, které vstupují do hierarchické pyramidy diplomatických služeb, často ovlivňují postup třeba i lépe kvalifikovaných diplomatů. Není tedy vůbec jednoduché se v tomto prostředí plněm rivalitě uplatnit.

SLUŽBA PŘEDEVŠÍM

Být diplomatem znamená mít výdrž a píli. Jeho cesta je celoživotním údělem a je tu vždy možnost dalšího osobního nebo kariérního růstu. Nesmíte nikdy zapomenout, že se jedná o službu. V prostředí, kde se střetávají ti nejlepší, je těžké nabídnout něco víc než ti ostatní, ale to je přece výzva, která se jen tak neodmítá.

Jak to padalo...

Seriál o pádech komunistických režimů v zemích střední a východní Evropy

Zatímco v ostatních evropských státech východního bloku byla železná opona již odhrnuta, v Rumunsku těžce visela až do posledních dnů roku 1989. Můžeme však skutečně hovořit o pádu komunismu, když se následně do čela porevolučního vývoje postavili komunisté? Proč tomu tak vlastně bylo?

Rumunsko

Sue Nguyen
tisková mluvčí

RUMUNSKÁ CESTA

Bývalá monarchie s tradiční antipatií vůči rozpínavému ruskému sousedovi byla po druhé světové válce přeměněna v Rumunskou lidovou republiku za vydatné „pomoci“ sovětských soudruhů. Téměř dvacet let pak země poslušně plnila svou úlohu věrného sovětského satelitu. V šedesátých letech však byla objevena vlastní rumunská cesta k socialismu, kterou sebevědomě kráčel i nově zvolený první tajemník Rumunské dělnické strany Nicolae Ceaușescu.

Ceaușescu nastoupil do funkce v době, kdy se Rumunsku dařilo. Někdejší zaostalá země se nyní těšila fungující ekonomice a životní úroveň občanů byla uspokojivá. Přesto nový šéf strany neváhal a provedl řadu změn, z nichž mnohé předznamenávaly svévolí bezohledného diktátora.

Podporován svou ženou Elenou usiloval o „pozvednutí morálky“ rumunské společnosti. Nošení symbolů západní kultury bylo trestáno, rozvodové řízení se stalo komplikovanějším, zákaz interrupcí a prodeje antikoncepce měl udržet hodnotu socialistické rodiny a vytvářet v zemi nové pracovní síly.

Na poli zahraniční politiky se Ceaușescu stal oblíbencem Západu, který v něm spatřoval reformně naloženého liberála. Rumunsko bez předchozí konzultace s ostatními komunistickými zeměmi navázalo diplomatické styky se Západním Německem, nepřerušilo po Šestidenní válce kontakty s Izraelem či se odmítlo přidat k vojskům Varšavské smlouvy, která v roce 1968 obsadila Československo. Nikoliv proto, že by se Ceaușescu s Pražským jarem ztotožňoval, ale protože hájil princip nevměšování se do vnitřních záležitostí.

Tím se rumunský režim lišil od československého případu – ve vnějších vztazích sice postupoval autonomně, avšak vnitřní poměry odpo-

Foto Profimedia

vidály plně sovětské představě. Snad i proto se Rumunsko nestalo dalším cílem sovětských vojsk.

SOCIALISMUS V JEDNÉ RODINĚ

V sedmdesátých letech se Ceaușescu postupně zbavil svých potenciálních konkurentů ve straně, dosazoval do mocenské struktury své a manželčiny příbuzné a inspirovan zkušenostmi ze státní návštěvy Severní Koreje a Číny své úsilí směřoval k rozvoji kultu osobnosti. Nechával se nazývat zvucnými přízvisky jako Titán titánů, Dunaj myšlenek či Génius karpatského prostoru a představil nový ideologický program, opírající se o nacionalismus a vedoucí k totálnímu ovládnutí všech oblastí života.

Silné zemětřesení, ropné krize a celkový úpadek komunistických ekonomik se odrazil i na Rumunsku, jehož růst národního důchodu stagnoval. Zpočátku byly hospodářské problémy přehlíženy a nemohly být překážkou toho, aby v roce 1978 celá země velkolepě oslavila vůdcovy narozeniny.

ZBOŽÍ NA EXPORT: NĚMCI, ŽIDÉ A ROPA

„Soudruh Ceaușescu vstává a celá země vstává s ním, soudruh Ceaușescu se myje a celá země se myje s ním, soudruh Ceaușescu snídá – a celá země mu přeje dobrou chuť.“ Tento známý vtip dobře charakterizuje permanentní hospodářskou krizi osmdesátých let, kdy bylo v rámci úspor omezeno veřejné osvětlení a vy-

tápění domů, elektrické spotřebiče se mohly používat minimálně, televize vysílala pouhé dvě hodiny denně, provoz osobních automobilů byl zakázán a byl zaveden přidělový systém na potraviny.

Navzdory tomu však Ceaușescu zahájil monumentální přestavbu hlavního města. Paláci republiky, novému náměstí či Bulváru socialismu musely ustoupit stovky domů a historických staveb. Ceaușescu nedbal rostoucích projevů nespokojenosti a časté stávky a demonstrace rozhánila armáda.

Ze zbídačené země prchaly tisíce lidí, především příslušníků diskriminované maďarské menšiny, kteří byli jako uprchlíci přijímáni v Maďarsku. Podobně utíkali i Němci a Židé, kteří za povolení k emigraci museli platit a tyto poplatky tvořily část státních příjmů. S ironií se tedy říkalo, že rumunská ekonomika stojí na exportu Němců, Židů a ropy.

PŘÍLIŠ RYCHLÝ SPÁD

Rumunská revoluce je dodnes obestřena řadou nejasností. Jednotlivé interpretace se různí od spontánní přes zmanipulovanou či dokonce komunisty plánovanou akci. Za její počátek bývají považovány demonstrace ve městě Temešvár ze 16. na 17. prosince, kdy se stotisícový dav postavil za místního faráře, který kritizoval porušování práv maďarské menšiny. Ceaușescu vydal rozkaz zasáhnout všemi prostředky, avšak nepokoje se rychle rozšířily do dalších měst. Zvěsti, které se později

Oslavy dvacátého výročí rumunské revoluce.

Foto Profimedia

však nepotvrdily, hovořily o stovkách až tisících mrtvých. Rumunsko o bouřlivých událostech mlčelo a svět se o nich dozvídal pouze zprostředkovaně přes Maďarsko a Jugoslávii.

Navzdory dění v průběhu přelomového roku 1989 si Ceaușescu byl svou pozicí jistý a ještě 18. prosince se vydal na státní návštěvu Íránu. V Temešváru mezitím vstoupili do stávků dělníci. Po návratu do země si nechal na náměstí svolat velké shromáždění lidí, kteří mu měli vyjádřit podporu. Zpočátku se vše odehrávalo podle plánu, avšak dav brzy začal psikat a skandovat hesla proti svému vůdci. Ceaușescu byl nečekaným zvratem tak šokován, že dokonce ani nedokončil větu.

Dne 22. prosince byla Bukurešť od rána na nohou a mezi demonstrujícími se přidala armáda. Někdejší silný vůdce se ještě jednou pokusil před davy promluvit, avšak byl opět vypískán, a tak se svou ženou Elenou raději zamířil do připravené helikop-

be více či méně lišily, rumunský případ byl v mnohém ojedinělý. Chod celé země a životy běžných občanů se pod dohledem Securitate, rumunské tajné policie, podřizovaly do poslední chvíle pouze vůli jedné osoby a její rodiny, a proto se nemohly utvářet podmínky, které v ostatních zemích umožnily jinou než násilnou variantu přechodu.

Těmi podmínkami dle politologů byla především existence organizovaných, národu známých a nenásilných opozičních skupin v občanské společnosti a zároveň umírněných prorežimních politických představitelů, kteří by měli mandát se s opozicí dohodnout. V Rumunsku nefungovala ani částečná autonomie institucí a pluralismus byl ve všech směrech jen prázdňným pojmem. Disidenti se nemohli skutečně sjednotit v silnou opozici, každý fungoval osamocně. Dokonce se neobjevila ani jediná samizdatová kniha, každý psací stroj musel být registrován a jeho vlastnictví povoleno.

Vláda jedné rodiny: Elena a Nicolae Ceaușescu.

Foto Profimedia

ho rodiny, zatímco demokratický vývoj v zemi sama o sobě nezajistila.

KOMUNISTÉ VÍTĚZÍ

Fronta národní spásy vedená komunistou Ionem Iliescu, která se prohlásila za jediného nositele moci v zemi, byla vytvořena až 22. prosince 1989 jako výsledek revolučního procesu, na jehož počátku nestála. Právě silná vazba mezi minulým režimem a Ceaușeskem umožnila obvinění z předchozího vývoje jeho osobu a nikoli celý systém, jak tomu bylo v okolních zemích, kde i po odstranění hlavních komunistických předáků kritika pokračovala. A tím lze i vysvětlit, proč se komunisté, kteří přitom měli blízko k původním vládnoucím kruhům, těšili takové podpore obyvatel.

Po revoluci vzniklo přes dvě stě politických stran a hnutí, ale jejich roztržitost a nevyhraněnost podpořily vítězství Fronty národní spásy v prvních svobodných volbách v květnu 1990 a prezidentem se stal Iliescu. Změna režimu byla tak rychlá, že se vůči Frontě nestačila vytvořit žádná demokratická alternativa. Tradiční anti-komunistické strany z předválečné doby navrátilivší se z emigrace nezbudily ve voličích důvěru a ti raději upřednostnili komunistické funkcionáře, kteří s nimi v minulém režimu žili.

Iliescu zdaleka nebyl představitelem progresivního reformního hnutí. Se svými politickým oponenty se vypořádával značně autoritářsky a jeho popularita pramenila především z odstraňování opatření spjatých s Ceaușeskem. Ačkoli demokratické procesy z vlastní vůle nerozvíjel, některá jeho rozhodnutí však přece jen vytvářela větší svobody.

CELOEVROPSKÉ SROVNÁNÍ

Jak už bylo řečeno, rumunský komunistický režim se při srovnání s ostatními evropskými státy východního bloku v mnohém vymykal, což mělo zásadní vliv na způsob jeho odstranění a stalo se příčinou řady problémů, jež transformaci provázely. Ačkoli proces konsolidace stále ještě probíhá ve všech zemích, Rumunsko má k jeho dokončení nejdále.

Navzdory výtkám týkajících se slabé občanské společnosti, nestabilní politické scény, vysoké míry korupce, nerespektování práv romské a maďarské menšiny či stavu ekonomiky však z průzkumů veřejného mínění vyplynulo, že Rumuni jsou nyní s režimem spokojenější než například Poláci, Bulhaři, Maďaři či Slováci. Nepochybně je to dáno zkušeností s neomezeným diktátorem jednoho člověka, jehož někdejší neuvážené kroky provázely život v zemi dodnes.

Foto Profimedia

téry. Odcestovat se jim však nepodařilo; oba byli zatčeni a 24. prosince stanuli před provizorním vojenským soudem, který je odsoudil k smrti. Poprava byla vykonána ihned na místě a ještě též večer odvysílána v televizi, kde pak opakovaně běžela i po další dny. Nejen vánoční svátky, ale i celá revoluce tím získala trpkou příchut'.

REVOLUCE JAKO ŘEŠENÍ?

Ačkoli se komunistické režimy ve střední a východní Evropě od se-

Oč slabší byly domácí vlivy, tím významnější byly impulsy přicházející ze zahraničí. Skrze rádio Svobodná Evropa a maďarskou nebo jugoslávskou televizi se do země dostávaly informace o vyhlášení glasnosti a perestrojky v Sovětském svazu a o postupných pádech komunistických režimů v okolních zemích.

Násilná revoluce však bývá považována za nejhorší možný způsob změny režimu nejen kvůli ztrátám na životech. Její úspěch tkvěl pouze v odstranění Ceaușeska a je-

LIDSKO-PRÁVNÍ BIOGRAF PŘEDSTAVÍ RUMUNSKO V ROCE 1987

Co se stane, když vysokoškolačka Gabita nechtěně otěhotní, avšak oficiální politika diktátora Ceaușeska přisuzuje každé ženě povinnost přivést na svět alespoň pět dětí? Přijďte zítra ve 14.00 na Gymnázium Nad Alejí a podívejte se, jak se žilo v komunistickém Rumunsku těsně před jeho pádem, a jakou váhu mělo opravdové přátelství.

Více informací o dopravě na místo projekce naleznete na www.studentsummit.cz.

Foto wordpress.com

Pandemie, panika a prášky

Proč Češi jen minimálně nosí roušky? Jak pandemie ovlivňuje ekonomiku? Šíří média pandemii i tam, kde není?

Foto novinky.cz

EPIDEMIE A PANDEMIE

Jaký je vlastně rozdíl mezi epidemií a pandemií? Mohlo by se zdát, že pandemie je pouze epidemie většího rozsahu. Ale tak tomu není. Rozdíl mezi nimi je zejména kvalitativní, nikoliv kvantitativní. Epidemie nastává, pokud známý kmen viru nakazí určitý počet lidí na určitém území. Pro pandemii, která má globální charakter, je typické, že se objeví nový podkmen viru, proti němuž v populaci neexistují protilátky. To umožňuje jeho rychlé šíření, způsobuje komplikovaný průběh nemoci a ztěžuje léčbu.

GLOBALIZOVANÁ CHŘIPKA

Integrace, odstraňování bariér, okamžitá přeprava... A lidé se nestačí divit, jak je možné, že se chřipka tak rychle šíří. „Frk a smrk“ a chřipku mají všichni cestující namačkaní v autobuse. Odpůrci globalizace jistě naleznou spoustu argumentů o nedostatcích současné civilizace. Mimo jiné ten, že se v ní rychle šíří infekční nemoci. Ale to je jen zdánlivé, technologický pokrok a současně mnohonásobné propojení odpovědných institucí a organizací umožňují

je nesrovnatelně kvalitnější prevenci vzniku viru, jeho izolování a následně vyvinutí očkovací látky. Stejně tak dané instituce a organizace mohou realizovat řadu opatření, která snižují rychlost jeho šíření. Důležité je také okamžité předávání informací, kterého jsme dnes, nejen díky internetu, schopni. Všeobecně vzato, lidstvo je v současnosti lépe vybaveno pro boj s nebezpečným protivníkem v podobě infekční nemoci než kdykoliv předtím.

SMRTONOSNÁ PAST?

Lidé, přinejmenším u nás v České republice, na současnou pandemicou situaci nereagují zodpovědně. Možná jsou „mediálně zmlsaní“ předchozími potenciálními pandemicými hrozbami jako byla například ptačí chřipka, jejíž nebezpečnost jaksi vyzněla do prázdna. Člověk, který jede v pražské tramvaji s nasazenou rouškou, je zřejmě ostatními cestujícími považován přinejlepším za přehnaně opatrného a narušuje obecnou spokojenost a klid. Jenže pandemie skutečně může být nebezpečná, i když se ta současná prozatím našťástí nevyvíjí. Nesnažím se říct,

že po objevení jakéhokoliv nového viru by měla okamžitě nastat všeobecná panika, nicméně více ostražitosti by bylo na místě. A lidé obvykle začnou být ostražití až ve chvíli, kdy naroste počet úmrtí na danou nemoc.

MEDIÁLNÍ APOKALYPSA

Letalita nebo letálnost viru – tato veličina udává, kolik procent z nakazených v průměru na onemocnění zemře. Kdybychom neuvažovali kriticky a přebírali zprávy pouze z jistých médií, mohlo by se zdát, že lidstvo čeká konec světa. Přesto v České republice každoročně chřipkové onemocnění (či komplikace s ním spojené) usmrtí na dva tisíce lidí. Nezpozoroval jsem, že by o každém z těchto případů vyšlo tolik novinových článků.

Média se musí něčím živit a pandemie je zřejmě zlatý důl, přesto by měla plnit jisté celospolečenské poslání, a tím je objektivně a nezávisle informovat veřejnost. Na šíření strachu máme teroristy.

Foto idnes.cz

NÁKUPNÍ HOREČKA

Aneb po bitvě je každý generál. Je dobré si všimnout, že ať státy koupí hodně nebo málo vakcín, vždy

Foto novinky.cz

se najde někdo, kdo je bude kritizovat z různých pozic. Je lehké obvinít politiky z podivných obchodů s farmaceutickými firmami, které vakcínu buď dodají brzo a ta následně projde, nebo pozdě a mnoho občanů zemře, anebo neručí za její vedlejší účinky. Je ale těžké rozhodnout, kolik jaké protilátky koupit, pokud nevíme, jakým způsobem se nemoc vyvine v následujících týdnech. Ač se to někdy nezdá, stát je zde především pro naši ochranu a podle toho se chová. Co se týče preventivního očkování, je nezbytné. Děti jsou přeci také očkované proti nemocem, které již zdánlivě neexistují.

Problematické však je, jak už jsem zmínil výše, že nejsou potvrzeny ani vyvráceny možné vedlejší účinky vakcín.

DOPADY NA EKONOMIKU

Výrazný úbytek pracovních sil, ať už v důsledku úmrtí nebo pracovní neschopnosti, se projeví na výkonnosti ekonomiky. Zdravotnický sektor by se stal přetížným kvůli nárůstu nemocných a zároveň onemocněním vlastního personálu. „Sebekaranténa“, tedy osobní snaha lidí omezit riziko kontaktu s nemocí, tvrdě postihne cestovní ruch, dopravní sektor a služby obecně. Ekonomické dopady pandemie jsou zhruba desetkrát horší než u běžné sezonní chřipky. Očekávat lze samozřejmě další zvyšování státních dluhů v důsledku mimořádných výdajů. Minimalizovat ekonomické ztráty je možné zejména kvalitním informačním servisem, který zabrání hysterii, a omezí tak rozsah škod.

Jan Teplý

PERLIČKY Z JEDNÁNÍ

„Vážený pane ministře Mexika, vy to vidíte jako Hurvínek válku!“
Delegát Číny, WTO

„Velice se omlouvám delegátovi Kuby, neboť jsem si ho spletl s delegátkou KLDK.“
Delegát Španělska, ECOSOC

„Dnešní svět je provázaný, každý máme vztahy s každým...“
Delegát Číny, WTO

„Státy sice řeknou, že odzbrojí, ale může se stát, že si nějaký stát uchová nějakou hlavici, kdyby náhodou.“
Delegát Libye, ECOSOC

Panamě je ve WTO uděleno slovo: „Já děkuji za slovo a přijímám toto slovo.“

Úhel pohledu: Média versus politika

Jaké hlavní nedostatky českým médiím vytýkají tři přední čeští novináři a jeden politik? Ptali jsme se Jindřicha Šídla, Miloše Čermáka, Viliama Bucherta a Ondřeje Lišky.

Jindřich Šídlo,
vedoucí domácí redakce ČT

1/ Nedostatkem českých médií je neochota k významnější sebekritické reflexi a vůbec neochota debatovat o tom, co média mají nebo nemají dělat, a o tom, co dělají dobře nebo špatně. Například se nemají řešit žaloby, což jsou jediné momenty, kdy jsou naše média donu-

1/ V čem spočívají největší nedostatky současných českých médií?

2/ Myslíte, že v Česku funguje veřejná kontrola politiky prostřednictvím médií?

cena řešit, co vlastně dělají. A to není správně. Média by měla mít lepší přípravu vlastní práce, ale to podle mě souvisí také s nízkou úrovní výuky žurnalistiky na českých školách. Až na výjimky. (omlouvá se panu Čermákovi)

2/ Média se snaží, dělají, co mohou. Už není takovým problémem nezkušenost, novináři jsou přeci jen zkušení, je tu generace pade-

sátníků, kteří mají za sebou dvacet let svobodných médií. Otázkou je, jestli mají dostatek síly, prostoru... Na spoustu věcí je málo času, lidé v médiích jsou v časovém stresu, který neodpovídá potřebám. Kdyby bylo více času na některé věci, tak by média mohla být efektivnější.

Miloš Čermák,
katedra žurnalistiky FSV UK

1/ Dnes jsou média celosvětově ve fázi, kdy se silně mění, dochází k proměně toho, čím vlastně jsou. Díky sociálním sítím je jejich role úplně jiná. Neexistuje instituce etické seberegulace. To je však tím, že média vznikla nárazem v roce devadesát. V té chvíli zaměstnala nové lidi, a tak

byla po dlouhou dobu jednogenerační záležitost. Tedy novináři si pravidla utvářeli sami. Problém je v nedostatečné institucionalizaci a částečně i vzdělávání. To se však v současnosti mění. Procházíme revolucí médií, kdy tradiční vlajková loď, tisk, ztrácí svůj vliv. Problémy jsou zanedbatelné v porovnání s tím, k čemu dochází po celém světě.

2/ Funguje do té míry, jako v Česku všechno. Spousta věcí funguje jaksi v uvozovkách. Jednak proto, že se to učíme, a jednak v závislosti na tom, jak fungují ostatní instituce. Ale máme svobodná média, máme lidi, kteří se o ně zajímají, a máme politiky, kteří jsou vůči nim v nějakém vztahu, a média o nich relativně svobodně informují. Takže principiálně je vše v pořádku.

Viliam Buchert,
komentátor MF Dnes

1/ Je to recyklace lidí. Abych to vysvětlil – málokterý člověk se dlouhodobě věnuje něčemu, čemu rozumí, ani se k tomu nedopravuje, mění zaměstnání nebo z médií odchází. To považuji za něco, co na Západě není tak obvyklé, a proto tam mají novináři jiné postavení. Něco dělají dlouho a pak prezentují třeba velice rozdílné názory, ale jsou respektovaní. Druhá věc, taková novinka

podle mě, je absolutní nesourodost tištěných médií a jejich webu – co je jejich, co není jejich, jak mají spolupracovat. Tak poslední dva tři roky je vidět, že vydavatelé začínají šetřit na vlastním fungování médií. Neříkám, že šetří na lidech, ale jsou určité parametry, které by velká média měla splňovat a já myslím, že v některých směrech je už ani plnit nemohou, protože na to není dostatek peněz.

2/ Myslím, že funguje snaha médií o to, aby to tak fungovalo. Nastala

tristní situace, že i když něco objevíte a i když je to pravda, výsledek je slabý. Veřejnost sice o kauzách debatuje, ale není v silách médií dohnat to do konce. A to je problém – nějaká kauza se nastřelí, ale pak to vyšumí a už to jakoby v uvozovkách nikdo nedodělá. Druhá věc je, jak to přijímají politici. Ti zjistili, že když si z toho nebudou dělat nic, pomůže to oslabit veřejnou kontrolu. Bohužel, tady média tahají za kratší konec.

Ondřej Liška,
předseda Strany zelených

1/ Já vidím hodně málo nezávislého myšlení. Drtivá většina médií je ovládnuta stereotypy. Myslím si, že je to dáno nezralostí a nezkušeností naší demokracie – těch dvacet let je pořád málo, stále tu není nová generace, která by dokázala naplnit určitou představu profesionality novinářství. Hofekuje se nad stavem politiky, která je na tom docela špatně, ale podobné je to podle mě s úrovní médií. Obě tyto oblasti mají stejné zdro-

je, a to je generace lidí, kteří buďto vyrostli před rokem 1989 anebo těsně po něm. Manipulace, která je v našich médiích přítomná, je děsivá. Stav médií je stejně tristní jako stav politiky.

2/ Myslím, že čím dál víc. A je to díky osobnostem, které se novinářině systematicky věnují. Někteří jednotlivci jsou zárukou toho, že když si přečtete jejich text, jsou to prověřené údaje a zároveň jsou jejich názory zralé, to znamená směřovatelné, a má smysl tyto texty číst. V médiích je ale obrovský prostor

pro balast, který neslouží veřejné kontrole, ale naopak úzkým politickým zájmům, a pro běžného konzumenta politického dění není snadné to odlišit. Měli bychom ocenit každého novináře, který se tomu dokáže bránit, a takových je čím dál víc. Přestože je ve společnosti přítomna silná frustrace stavem politiky, myslím si, že situace se zlepšuje, protože třibení názorů probíhá mnohem kvalitněji, než tomu bylo například před deseti lety.

Model OSN

Rada bezpečnosti – SC

Čtvrtý workshop byl celý věnován simulaci jednání o otázce genocidy ve Rwandě z dubna a května roku 1994. Program byl rozdělen na dvě části – první se zabývala obdobím těsně po vypuknutí masakru, druhá polovina programu proběhla o měsíc později, kdy mělo mezinárodní společenství podstatně více informací o probíhajících hrůzách.

Delegáti se zhostili svých rolí velice věrohodně. V první části se stali

členové Rady předháněli v proklamacích lítosti nad vývojem událostí, avšak nehodlali podniknout žádné různé kroky, které by se později mohly projevit jako unáhlené. Rwandský velvyslanec byl pod trvalým tlakem, aby situaci vysvětlil, což bez větších obtíží zvládl. Hlavním propagátorem co nejrychlejšího zásahu se stal Nový Zéland, který byl poněkud netradičně kritizován Velkou Británií. Oproti reálným jednáním se snad jen více používalo slovo genoci-

da, na které by mělo dojít až později.

Diskuze v druhé části workshopu byla již konkrétnější a týkala se především mandátu a personálního obsazení pozorovatelské mise UNAMIR (United Nations Assistance Mission for Rwanda). Opět docházelo k ostrým názorovým střetům, tentokrát již i mezi stálými členy. Z časových důvodů však nedošlo ke shodě v otázkách společného postupu, což však též věrně odrazilo skutečnost.

Na závěrečném workshopu si delegáti vyzkouší vyjednávací hru, která zdokonalí jejich umění kompromisu před jednáními na Summitu. Dojde také na schvalování agendy.

Program:

- host Vladimír Nálevka: vyjednávací hra;
- jednání o agendě a její schvalování.

Valné shromáždění – GA

Valné shromáždění si na čtvrtém workshopu zopakovalo skladbu předchozího přípravného setkání, čili nejprve jednání jednotlivých regionů a poté celé ho pléna.

Členové asijského regionu dokončili seznámení se s konkrétním

dokumentem mezinárodního práva – Vídeňskou úmluvou. Druhým bodem jejich programu bylo společné jednání s americko-pacifickým regionem nad možností vzniku bezjaderné zóny na Blízkém východě. Po značném úsilí, zejména delegátů Chile, Kuby, USA a Indie, se poda-

řilo schválit společný dokument požadující vytvoření zóny. Dále si vyžádali přítomnosti delegátky Izraele z evropského regionu, která statečně čelila všem jejich dotazům a obhajovala stanovisko své země.

Po přestávce opět zasedalo společné plénum Valného shromáždění. To si však tentokrát nevyslechlo shrnutí bodu agendy. Místopředseda Jiří Vicherek mluvil o moci médií a jejich vlivu na realitu a hlavně politiku. Za mnohými světovými událostmi totiž stojí v prvopočátku hlavně novináři. Po otevření diskuze nad jednacím bodem vystoupili zástupci spojeného „dvojregionu“, aby přednesli výše zmíněný společný dokument. Na pořadníku řečníků se nejvíce střídali Írán, Izrael, Čína a Litva. Ke společnému konsenzu celého GA nedošlo vzhledem k zabloko-

vání diskuze, kdy někteří delegáti, jak sami prohlásili, měli problémy s překladem do svých mateřských jazyků. To snad ale nezabrání zařazení tohoto problému jako bodu na konferenční agendu. Zároveň nemohlo chybět tradiční delegátské okénko, které se tentokrát zabývalo logickými a nelogickými argumenty.

Na posledním workshopu budou mít delegáti sice jediný, ale o to důležitější úkol – schválení agendy pro nadcházející konferenci.

Program:

- regionální výbory;
- jednání v plénu o agendě na konferenci.

Rada pro lidská práva – HRC

První workshop nového roku zahájila Rada pro lidská práva prezentací o druhém bodu agendy Reprodukční práva žen, která delegátům odhalila další zajímavosti a otázky týkající se této problematiky. Poté se zábavnou a praktickou formou prodrali úskalími Jednacího řádu. Jedním z bodů programu byla také tvorba prvního závěrečného dokumentu, tedy rezoluce. Delegáti se tohoto úkolu zhostili se ctí, a po-

kročili tak ve své přípravě na konferenci. Proběhlo také jednání o bodu agendy, kde si studenti prověřili svá stanoviska i schopnost jednat.

Závěrem nás navštívil prof. Luboš Kropáček, známý arabista a autor mnoha odborných studií. Jeho přednáška o Libyi Radu hlouběji uvedla do Univerzální periodické revize, kontroly dodržování lidských práv ve členských zemích HRC,

kteřá proběhne na dnešním workshopu.

Těšit se můžete také na DDR, tedy Degustaci dle regionů, kam každý delegát přinese pokrm pocházející z jeho státu nebo alespoň regionu. V loňském roce již tato degustace proběhla a nutno říci, že s velikým úspěchem, jelikož se sešly pokrmy takřka z celého světa, od Srbska přes Čínu po Brazílii. Doufejme, že úspěšný bude i letošní rok,

a přípravná část Modelu OSN tak bude v Radě úspěšně zakončena.

Program:

- Univerzální periodická revize (UPR) Libye aneb „Interaktivním dialogem s Libyí, na zlepšení tlak se vyvíjí!“;
- Degustace dle regionů (DDR) aneb „Co si kdo tradičně snědí!“.

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

V úvodu čtvrtého přípravného setkání byla delegátům zvýšena kvalifikace v oblasti ekonomie na úroveň, která postačuje pro další úspěšnou práci v rámci našeho orgánu. Doufáme, že lekce ekonomického minima nejen objasnila základní hospodářské jevy jako je například důvod existence peněz nebo celních bariér, ale také u delegátů podnítila zájem o další studium ekonomie. Odbornou způsobilost k jednání ověřil také „nenásilný“ test znalostí Jednacího řádu, který kombinoval klasické testování

znalostí s analytickým vyhodnocením konkrétní situace předvedené ve scéně a následným doporučením vhodného postupu.

Jednání o bodu agendy Moderní technologie jako prostředek mezinárodního rozvoje bylo uvozeno populárně naučnou přednáškou mí-

stopředsedy Jakuba Hlávky a předjednáním společných regionálních stanovisek. Samotná diskuze se nesla v uvolněném duchu, neboť téma poskytuje široký prostor pro shodu. Zároveň se zdálo být velmi obtížné určit hlavní iniciátory jednání – na prostá většina zástupců halasně kooperovala.

V rámci dnešního setkání jsou očekávány urputné řečnické souboje o finální podobu agendy pro závěrečnou konferenci. Projednáno však bude i téma Integrace sociálně znevýhodněných skupin. Svě místo

v programu však mají i další lekce ekonomického minima či obecné zhodnocení fungování Hospodářské a sociální rady na Modelu OSN.

Program:

- přednáška na téma Integrace sociálně znevýhodněných skupin;
- jednání o bodu agendy;
- jednání o podobě agendy na závěrečné konferenci;
- tipy pro jednání na konferenci.

Komise pro udržitelný rozvoj – CSD

O tom, jak důležité je zohlednit, ke komu mluvíte, co svému publiku chcete říct a jak svoje myšlenky podáte, přišla do CSD přednášet Vladimíra Hamalová z Českého rozhlasu. Podle zájmu věříme, že na dnešním poworkshopovém setkání, kde bude přednáška pokračovat, se setkáme s hojným počtem delegátů.

V druhé půli odpoledního setkání jsme se již věnovali agendě Komise – Energetice. I když je téma velmi odborné, účastníci se v problemati-

ce dobře orientovali. Zejména zástupci Itálie a Ukrajiny se snažili odpovídat na všechny otázky, které jim položil náš druhý host Petr Binhack, koordinátor Energetické pracovní skupiny AMO.

To, že je energie významným tématem na mezinárodní platformě, bylo vidět i během závěrečné diskuze – své stanovisko přednesli téměř všichni delegáti. Debata již probíhala přesně podle Jednacího řádu, snad i díky sérii prezentací od místopředsedy Michala Hornieckého.

Na dnešním workshopu se mladí diplomaté budou připravovat na březnovou konferenci. Naučí se hlasovat, schvalovat dokument a uvidí, jak vypadá přijímání agendy pro konferenční jednání.

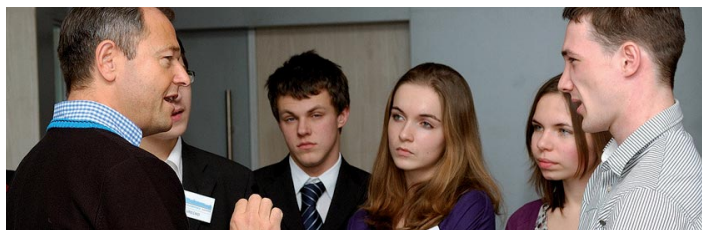
Program:

- příprava na konferenci;
- prezentace o hlasování;
- diskuze nad podobou agendy, její schválení.

Nejenom argumenty, čísla a statistikami můžete přesvědčit ostatní delegáty.

Světová obchodní organizace – WTO

Ministři se po zajímavé panelové diskuzi s novináři sešli ve svém orgánu plni očekávání, co jim tentokrát předsednictvo připravilo. Jako obvykle započal odpolední část programu host, kterým byl na čtvrtém workshopu Jan Mühlfeit, Chairman Europe Microsoft Corporation. Studenti doslova hltali každé slovo, které Jan Mühlfeit vyřkl. Ve svém příspěvku zmínil nejen globalizaci a ekonomickou krizi, ale hovořil také o nedostatcích evropského vzdělávání, které nežádoucím způsobem potlačuje schopnosti „risk-takingu“ absolventů evropských škol. Studenti

se ani tentokrát nenechali zahanbit a v diskuzi s hostem kladli otázky o to šest.

Tématem, o kterém ministři a ministři se jednali v rámci čtvrtého přípravného setkání, se stal Obchod nezemědělskými produkty (NAMA). U příležitosti jednání o NAMA se

k přítomným připojil i generální ředitel Světové celní organizace (WCO), který v krátkém teoretickém příspěvku ministrům osvětlil problematiku NAMA a následně, protože měl mnoho co říci, byl jedním z neaktivnějších vyjednávacích. Negociace přinesly velká překvapení, například

v podobě neobvyklé koalice tureckého a malajského ministra.

Na dnešním setkání čeká studenti velice zajímavá inovace ve WTO a to simulace jednání urovnávání sporů, tentokrát o banány. Zároveň bude pro zájemce připraven workshop o etiketě.

Program:

- zvláštní zasedání Orgánu pro řešení sporů (Dispute Settlement body);
- poslední důležité informace ke konferenci.

Model NATO

Secretary General selected

At the fourth workshop, delegates of Model NATO had an opportunity to try something completely new – for the first time in history they were selecting their Secretary General. Long before the workshop, they have received profiles of the candidates – a mildly pro-Russian Spaniard (Ladislav Tůma), a Polish neo-con (Jan Metelka), a French guy who believes that NATO should be run primarily by big countries (Michal Pečeňa) and a very neutral and moderate Luxembourger (Yvette Sander). At the beginning of the NAC session at the workshop each of the candidates gave a short speech about

his or her priorities regarding the position of the Secretary General. The speeches were followed by numerous questions from the ambassadors.

REACHING FOR A COMPROMISE

After that, a fierce lobbying has started. It soon became clear that Mr. Pečeňa's vision of putting national interest aside for the common good of NATO as a whole does not appeal to the delegates, especially those from smaller countries (since it would be the powerful countries which would determine the 'common good').

When the ambassadors assembled for another round of formal

meeting, Mr. Pečeňa withdrew his candidacy, saying he does not have enough support and wants to make a constructive step. It looked like the resignation removed the last obstacle to selection of Ladislav Tůma, who was apparently acceptable for everybody.

LIKE IN CLANCY'S NOVEL

This turned out to be a false impression. During the roll call vote,

the Ambassador of the Czech Republic vetoed motion to select Mr. Tůma. He said he was unhappy about the Spanish candidate's close bonds with Russia and had doubts about his full loyalty to NATO. After assurances given by the British Ambassador and other colleagues, the Czech Ambassador agreed to leave the room during the next voting. Ladislav Tůma was then selected to be a new Secretary General.

Model EU

Evropská sedmadvacítka poprvé v akci

Lednovým workshopem odstartoval již čtvrtý ročník Modelu Evropské unie. Příležitost stát se na několik měsíců ministrem a zasednout do simulované Rady Evropské unie dostalo 27 vybraných studentů vysokých škol.

Úvodní představení obstarala hra „Poznej svého ministra“, ve které měli účastníci za úkol ze série 27 fotografií ministryň a ministrů zahraničních věcí rozpoznat toho svého. Poté již přišel na

řadu první host, kterým byl bývalý ministr školství Ondřej Liška. Ve svém vystoupení se zaměřil především na praktické zkušenosti z předsedání Rady Evropské unie, tedy orgánu, který Model EU simuluje.

Za ostudu označil nedostatečné jazykové znalosti českých politiků. Problémem podle něj nejsou samotná formální zasedání, kde jsou k dispozici tlumočníci. „Nejdůležitější věci se ale dohodnou na neformálních snídaních, obědech a večerech, kde jste většinou odkázáni sami na sebe a bez znalosti jazyka ztrácíte schopnost rychle reagovat,“ vysvětlil Liška. Kriticky se vyjádřil i o podceňování evropských záležitostí a zejména pomalých reakcích českých politiků na dění v Bruselu, kdy se mnozí „probudí“, až když směrnice doputuje do českého parlamentu, místo aby se snažili tvorbu evropské legislativy ovlivnit již na počátku.

Tématem druhého panelu bylo španělské předsednictví. Pozvání přijaly zástupkyně velvyslance Španělského království Marta Ruiz Minguez a Kateřina Bocianová z Fakulty sociálních věd UK. Obě panelistky se shodly, že prioritou číslo jedna je zmírnění ekonomické krize, která právě Španělsko velmi citelně zasáhla. Zásadním úkolem jejich předsednictví je také implementace Lisabonské smlouvy.

TRNITÁ CESTA KE KOMPROMISU

Posledním hostem byl Jaroslav Zajíček, vedoucí Odboru politik EU Ministerstva zahraničí ČR a člen vyjednávacího týmu vstupu České republiky do Unie. Ve svém vystoupení velmi kvalifikovaně představil proces prosazování národních zájmů v EU. Jak ale zdůraznil, nejprve je nutné v rámci států dohodnout jednotnou, tzv. rámcovou pozici, což se ne vždy daří. Cestou podle něj není pouze odmítat návrhy ostatních, ale být iniciativní součástí jednání. V reakci na jeden z dotazů označil za nepřilíh vhodné zcela otevřené jednání, po kterém někteří jednotlivci v rámci EU volají, neboť by každý ústupek mohl být navenek interpretován jako porážka, a cesta ke kompromisu by se tak ještě ztížila.

Na závěr dne se na program dostala samotná simulace, ve které ministryně a ministři poprvé obhájili pozice svých států v diskuzi nad věcnou, avšak stále neuspokojivě zodpovězenou otázkou, jak přistupovat ke snahám Turecka o integraci do Evropské unie.

Top partneři

GENERÁLNÍ PARTNER
MODELU OSN

HLAVNÍ PARTNER
MODELU OSN

MODEL NATO IS CO-SPONSORED BY
THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION

HLAVNÍ PARTNER
MODELU NATO

British Embassy
Prague

GENERÁLNÍ PARTNER
MODELU EU

Nizozemské velvyslanectví

HLAVNÍ PARTNER
MODELU EU

Zastoupení
Evropské komise
v České republice

UNIVERZITNÍ PARTNER

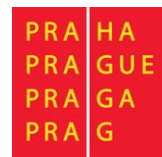
PARTNER ZAHÁJENÍ

PARTNER JEDNÁNÍ

PARTNERSKÉ MĚSTO

Dodavatelé služeb

Mediální partneři

Asociace pro mezinárodní otázky

Association for International Affairs

Asociace pro mezinárodní otázky využívá zpravodajství z databází ČTK, jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Přepis, šíření či další zpřístupňování tohoto obsahu či jeho části veřejnosti, a to jakýmkoliv způsobem, je bez předchozího souhlasu ČTK výslovně zakázáno.

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; šéfredaktorka: Tereza Jermanová, tel.: 775 281 971; e-mail: chronicle@amo.cz; odborná spolupráce: Michaela Baginová, Lucie Bednářová, Do Thu Trang, Lucie Doubková, Jana Hlaváčková, Tereza Jermanová, Kateřina Petránková, Jan Pýcha, Sue Nguyen, Jan Teplý, Daniela Zrucká, Dominik Židek; technická spolupráce: Michaela Petrová; fotografie: Petr Gottfried, Josef Petrák.